РІК ЗАЛОЖЕННЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
віаторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., второк 17-го жовтня 1916. Ч. 125. VOL. XXIV. JERSEY CITY, N. J., Tuesday, October 17, 1916. No. 125.

ПОНОВНІ НАПАДИ МОСКАЛЇВ НА ВОЛИНИ.

Угорщина майже зовсім очищена з Румунів.

РУМУНСЬКИЙ КОРОЛЬ ПРОСИТЬ СВОЇХ СОЮЗНИКІВ О СКОРУ ПОМІЧ.

НАСТУП ІТАЛІЙЦІВ ЗДЕРЖАНИЙ. -- 2.700 ПОЛОНЕНИХ.

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

СОЮЗНІ ВІЙСКА ВІДБИЛИ НАПАД МОСКАЛЇВ НА ПОЛУДНЕВИЙ ЗАХІД ВІД СТАНИСЛАВОВА.

ВІДЕНЬ, 13. жовтня. — З головної австрійської кватири доносять:

„На північ від Солотвини (на полудневий захід від Станиславова) наші війска відбили напад Москалїв з великими втратами для неприятеля".

БЕРЛЇН, 13. жовтня. — Німецький генеральний штаб доносить:

„На східнім фронті не зайшли жадні важнїйші зміни".

НАСТУП СОЮЗНИХ ВІЙСК КОЛО СВИСТІЛЬНИК (НАД НАРАЇВКОЮ).

ПЕТРОГРАД, 13. жовтня. — Рапорт російського ґенерального штабу звучить:

Останної ночи німецькі війска по сильнім бомбардованю перевели напад на західнім березі ріки Щари і заняли часово часть наших становищ. Наші війска перевели сейчас протинаступ і відзискали утрачені становища, завдаючи неприятелеви тяжкі втрати.

„На Волини, на полудневий захід від Бубнова, наші патрулї прогнали неприятельські передні сторожі і здобули один рів.

„На полудневий захід від Свистільник (над Нараївкою) наші війска відбили напад неприятеля".

НОВА БИТВА РОЗВИВАЄТЬ СЯ НА ВОЛИНИ.

БЕРЛЇН, 14. жовтня. — Урядовий звіт німецького ґенерального штабу звучить:

„В богато місцях на боєвім фронтї на Волини прийшло вчера до поменьших битв".

РОСІЙСЬКИЙ РАПОРТ.

ПЕТРОГРАД, 14. жовтня. — Рапорт російського ґенерального штабу доносить:

„В околиці жерела Стохода (на Волини), в околиці Кіселина і в лїсах на захід від Бубнова наші патрулї перевели успішно ряд нападів. Їм удало ся прогнати в кількох місцях ворожі сторожі і заняти їх становища. Протинапади неприятеля відбито огнем з карабінів.

„В околиці Дорна Ватри (на Буковині) відбуваєть ся сильна перестрілка артилєрії. Хоробрий полковник Тускалов, комендант одного із козацьких полків, зістав забитий".

МАСОВІ НАПАДИ МОСКАЛЇВ НА ВОЛИНИ.

БЕРЛЇН, 15. жовтня. — **Над рікою Стоходом (на Волини) прийшло вчера до нової битви між війсками німецьким і російськими. Російська піхота переводила знова масові напади, але без успіху.**

В Галичині чинність артилєрії стає сильнїйшою.

В Карпатах союзні війска осягнули значні успіхи.

Урядовий звіт німецького головного штабу звучить:

„АРМІЯ КН. ЛЕОПОЛЬДА: На боєвім фронтї на захід від Луцка розвиваєть ся нова велика битва. Російські війска по довшім бомбардованю переводять напади на цїлій лінїї, почавши від Сіравки аж на схід від Горохова. Однак наші війска здержали всї російські наступи, відбиваючи їх з тяжкими втратами для неприятеля.

„АРМІЯ АРХ. КАРЛА: По обох сторонах зелїзничого шляху коло Плугова, шляху Рогатин-Тернопіль і над Нараївкою дїяльність артилєрії з кождою хвилею зростає.

„Союзні війска взяли приступом гору Смотрець, яку втратили були підчас битви дня 21. вересня.

„На схід від Кірлїбаби наші війска посунули ся успішно наперед, займаючи нові становища. В сїй битві полонено 446 Москалїв".

РОСІЙСЬКИЙ РАПОРТ.

ПЕТРОГРАД, 15. жовтня. — Російський рапорт звучить:

„Вечером дня 13. жовтня неприятель по короткім бомбардованю напав на наші становища коло Скоробова (на Волини), але наші війска перевели сейчас протинапад і відбили неприятеля з великими втратами.

„Коло Коритниці наші війска перевели успішний напад на перші ряди ворожих становищ, причім взяли 2 машинові кріси і трохи полонених. Протинапади неприятеля зломано в битві на багнети.

„Коло Мечищева (на полудневий захід від Бережан) неприятель робив зусиля, щоби пійти наперед, але без успіху".

„ВІН НЕ СЬМІЄ ПІЙТИ НАПЕРЕД!" „ВІН МУСИТЬ БУТИ ПОБИТИЙ!"

БЕРЛЇН, 14. жовтня. — Підчас побуту на східнім фронтї німецький цїсар у своїй промові до війска сказав між иншим отсї слова:

„Недалеко від вас шалїє битва; до нас долїтає гук ґармат. Маю честь бачити перед собою війска, які здобули собі славу і великі заслуги в тяжкій боротьбі проти переваги неприятеля. Уважаю своїм обовязком висказати вам в імени вітчини найглибшу і найсердечнїйшу подяку за те, що ви разом з нашими союзниками не позволили ворогови пійти наперед.

„Коли станете знова проти ворога, памятайте на два слова: **„він не сьміє пійти наперед!"** і **„він мусить бути побитий!"** Ми боремо ся за слушну справу; кождий з нас знає, за що бореть ся, але богато ворогів не є сьвідомих того, длячого і за кого вони бють ся. Велике число ворогів нехай не має на вас враженя. Я є переконаний, що ви на будуче будете зарівно хоробрими, як в минувшині. Нехай ворог розібє свою голову о наш зелїзний вал. Нехай Бог помагає великому дїлу".

ВІЙНА З РУМУНІЄЮ:

РУМУНСЬКИЙ КОРОЛЬ ПРОСИТЬ СОЮЗНИКІВ О ПОМІЧ.

ЛОНДОН, 13. жовтня. — **Румунський король Фердинанд в розмові з кореспондентом лондонської часописи „Таймс", який відвідав його в головній кватирі румунської армії, вказав на конечність скорої помочи від союзників для Румунії. В противнім случаю Румунії грозить тесаме, що стало ся з Бельґією або Сербією.**

Між иншим сказав румунський король отсе:

„Румунія не покине справи своїх союзників; Румунія нїколи не дасть ся ворогови відтягнути від своїх союзників. За те Румуни просять, щоби союзники помимо своїх власних клопотів і власних тяжких задач не позволили на те, аби справа Румунії, яка цїле своє істнованє поставила на карту війни, була занедбана. Тоді Румунії грозила би такасама доля, як колись Бельгії і Сербії".

Король Фердинанд заявив, що Румунія взяла участь у війнї не зі звичайних причин, але що її рішенє є основане на принципах національности.

Король сказав дальше:

„З початком війни в Румунії не було ворогованя проти Німеччини, противно, навіть приязнь, бо Німеччина була економічно важним чинником в розвою нашого промислу і дуже чинним знарядом в сьвітлім розвою нашого краю. В міру дальшої війни почала Румунія відчувати ворожі інтриги, які мали на цїли змусити нас до війни, хоч се не лежало в нашім інтересї.

„Коли тепер всї Румунію критикують, то повинні взяти під розвагу її положенє. Мала держава з малою армією, окружена зі всїх сторін велитнями, мала нараз в практицї перевести задачу. Маючи на заході границю 700 миль довгу, то є більшу нїж займає француська й анґлїйська боєва лінія у Франції і Бельгії, майже без оборони і близко столиці, маючи дальше на полудне знова кількасот миль довгу границю, Румунія мусїла довго вижидати такої хвилї, щоби розпочати війну, числячи притім на свою власну оборону і на поміч союзників.

„Маленька держава у великій війнї, котра правдоподібно ще найменьше один рік потриває, йде з певностию на зустріч великим внутрішним жертвам і вичерпаню своїх жерел. Але віра Румунії в слушність її справи і довіре до її союзників є так великі, що вона хоче дїлити з ними свою долю в тім переконаню, що її сильні союзники постарають ся о те, що Румунія не буде третою державою, яка у сїй великій війнї була би знищена".

СОЮЗНІ ВІЙСКА ОЧИЩУЮТЬ ПІВНІЧНО-СХІДНУ ЧАСТЬ УГОРЩИНИ.

БЕРЛЇН, 13. жовтня. — **Союзні війска під командою ґенерала Арца напирають дальше на румунську армію у східній і північно-східній Угорщині. Союзні війска прогнали майже на цїлім фронтї Румунів до їх границї.**

В пограничній битві на полудне від Кронштаду полонено 170 Румунів.

В Добруджі панує спокій.

Звіт німецького ґенерального штабу звучить:

„АРМІЯ ФАЛЬКЕНГАЙНА: У східній Угорщинї союзні війска очистили з неприятеля долини рік Ґерґе, Мароша і Алюти. Переслїдуване неприятеля, який утїкає на свою границю, триває дальше. Лише на захід від просмика Ґімес неприятель ставить сильний опір.

„На боєвім фронтї, на полудне і на полудневий схід від Кронштаду, союзні війска прогнали Румунів з пограничних гір, беручи в полон одного офіцира і 170 жовнїрів та здобуваючи 2 ґармати.

„АРМІЯ МАКЕНЗЕНА: В Добруджі не зайшли жадні зміни".

ВАРВАРСТВА РУМУНІВ В СЕМИГОРОДЇ.

БЕРЛЇН, 14. жовтня. — **Урядовий звіт австрійсько-угорського правительства наводить стверджені злочини і зьвірства, яких допускали ся румунські війска на цивільнім населеню підчас наступу на Семигород.**

У звітї є наведені між иншим отсї події.

„У місті Фоґараш румунські жовнїри зігнали разом німецьке і мадярське населенє, вигнали на берег ріки Алюти і нагайками змушували людий скакати у воду, яка в тім місци була кілька метрів глибока.

„Румунські жовнїри зрабували в місті алькогольні напитки і в пянім станї допускали ся ріжних зьвірств.

„Комендант 4. румунської дивізії, ґенерал Сімонеску, казав вивезти зі судового будинку всї цїннїйші меблї і перевезти їх до Румунії зелїзницею. Румунські військові власти забирали конї, худобу і поживу, не даючи за се анї гроший анї квітів".

НА ПОЛУДНЕ ВІД КРОНШТАДУ ПОЛОНЕНО ЗНОВА 300 РУМУНІВ.

БЕРЛЇН, 14. жовтня. — **Наступ союзних війск відбуваєть ся дальше з добрим успіхом. Небаром останний ворог буде мусїв уступити з угорської землї.**

Вчера союзні війска зломили опір Румунів коло просмика Ґемес і віднесли нові успіхи на полудне від Кронштаду, де взяли 300 Румунів в полон.

Урядовий звіт звучить:

„АРМІЯ ФАЛЬКЕНГАЙНА: На східнім угорськім фронтї переслїдуванє неприятеля відбуваєть ся дальше з добрим успіхом. Навіть на захід від просмика Ґемес неприятель мусів уступити під напором наших війск.

„На полудневім фронтї союзні війска посувають ся дальше наперед. Союзні війска заняли нові становища на румунській териториї. Підчас протинаступу Румуни втратили 300 жовнїрів в полонених, між тими 8 офіцирів, і 6 машинових крісів.

„На захід від просмика Вулькана (на полудне від Петрошенї) наші війска відбили напад Румунів.

„АРМІЯ МАКЕНЗЕНА: Не зайшла жадна зміна".

КОРОЛЬ ФЕРДИНАНД ОБІЙМАЄ ГОЛОВНУ КОМАНДУ.

БУКАРЕШТ, 14. жовтня. — **З урядових кругів доносять, що король Фердинанд обійме особисто головну команду над румунськими і російськими війсками.**

Небаром мають надійти значні російські війска до Румунії. Також має прибути в короткім часї значне число француських офіцирів, між ними звісний стратеґік, ґенерал Бертельо.

Загальне число полонених від початку війни виносить 102 офіцирів і 14.911 жовнїрів.

БИТВА НА СХІДНІЙ ГРАНИЦЇ УГОРЩИНИ.

БЕРЛЇН, 15. жовтня. — Урядовий звіт доносить:

„Битва в просмиках на східній угорсько-румунській границї триває дальше з добрим успіхом. Головна сила північної румунської армії уступила вже на границю. Наші війска стоять в битві лише зі задними патрулями румунської армії.

„Наші війска очистили з Румунів околиці в горах Ґерґі і всю територію на полудне і на схід від Кронштаду.

„На прочій боєвій лінії панує спокій".

НІМЕЦЬКО-БОЛГАРСЬКІ ВІЙСКА РОЗПОЧАЛИ СИЛЬНЕ БОМБАРДОВАНЄ ЗДОВЖ ДУНАЮ.

БУКАРЕШТ, 15. жовтня. — Урядовий рапорт румунського ґенерального штабу звучить:

„Німецько-болгарські війска розпочали сильно бомбардувати наші становища на північнім березі Дунаю. Піхотї неприятеля вдало ся взяти у своє посїданє кілька островів на Дунаю.

„В Добруджі не зайшли жадні зміни.

„Наші війска, які уступили зі Семигороду, заняли сильні становища в пограничних просмиках".

ВІЙНА НА БАЛКАНІ:

ГРЕЦЬКИЙ КОРОЛЬ ЗАПОВІДАЄ НЕДАЛЕКИЙ КОНЕЦЬ РУМУНІЇ.

ЛОНДОН, 14. жовтня. — Атенський кореспондент лондонської часописи „Дейли Телеґраф" доносить:

„Коли одна важна особа з дипльоматичних кругів візвала короля Константина, щоби він змінив свою дотеперішну полїтику в користь Анґлїї і її союзників, грецький король дав йому отсю відповідь:

„Волю зречи ся престола нїж привести Грецію до нещастя. Я є переконаний, що за 14 днів Румунія перестане вже більше істнувати. Коли би Греція після знищеня Румунії вступила до війни, тодї німецькі війска звернули би ся проти Греції і державу стрітила би доля Сербії і Румунії".

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ:

НАСТУП ІТАЛІЙЦІВ ЗДЕРЖАНИЙ. 2.700 ПОЛОНЕНИХ.

ВІДЕНЬ, 14. жовтня. — По трох днях тяжкої і кровавої боротьби Італійцям вправдї удало ся здобути дещо терену, але мусїли оплатити його дуже тяжкими втратами. **Одну італійську дивізію (20.000) зовсїм знищено. Побоєвище вкрите трупами і раненими. Число полонених виносить поверх 2.700.**

Боєва лінія австрійських війск не улягла жадній змінї. Австрійцї були приневолені уступити лише з кількох наперед висунених становищ.

Звіт австрійської головної кватири звучить:

„Третого дня завзятої битви наші війска відперли всї напади Італійців. Лише на захід і на полудне від Опакіязелля неприятель осягнув деякі незначні успіхи територіяльні. За те втрати Італійців є дуже тяжкі. Одна італійська дивізія зістала майже зовсїм знищена. Поверх 2.700 Італійців взято в полон.

„Битва триває дальше, але вже зі слабшою силою".

ПЯТА НІМЕЦЬКА ВОЄННА ПОЖИЧКА.

Сума на пяту воєнну пожичку для Німеччини зросла до двох мілїярдів 500 мілїонів долярів (10 мілїярдів марок). На се щадничі каси випожичили 641 мілїонів 750 тисяч долярів, а прочу суму зложило населенє. Сума ще дальше зростає.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States:	В Злучених Державах:
$2.50 per year	на рік $2.50
$1.25 per 6 months	на пів року $1.25
$1.00 per 4 months	на 4 місяці $1.00
In Jersey City and to foreign countries:	В місті Jersey City і за границю:
$3.25 per year	на рік $3.25
$1.75 per 6 months	на пів року $1.75
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всї моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висилаю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

За всї оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописий не звертасть ся.

З біжучої хвилі.

Є в Америцї одно пресове бюро під назвою „Інтернешенел Нюс Сервіс". Се бюро має по цїлім сьвітї своїх кореспондентів, які збирають по всїм усюдам найцїкавійші вісти і присилають їх каблем або почтою до американських ґазет. Тим бюром послугують ся головно часописи звісного мілїонера Герста, котрий не жалує гроша на те, щоби читачі його дневників мали як найсьвіжійші і найлїпші відомости.

Герст зробив на ґазетах масток, але зате старає ся всїми силами, щоби читачі його ґазет мали повну сатисфакцію. Він пише богато важнійших статий сам і дбає пильно о те, щоби всї його редактори і кореспонденти обслугували публику совісно, чесно і вірно. За свою щирість сей видавець дістав тепер заплату...

Анґлїя в часї війни завела дуже остру цензуру на друковане слово. Анґлїйський цензор — як се ствердив звісний анґлїйський журналїст, Джордж Бернард Шов, — позволяє друкувати в ґазетах лише ґумбуґ і лицемірство. Примхам того цензора не хотїли повинувати ся члени бюра „Інтернешенел Нюс Сервіс" і висилали до Америки такі вісти, яких хотів Герст — значить: вірні і правдиві. Американські ґазети, в яких були надруковані звіти про ріжні анґлїйські справи Герстових кореспондентів, діставали ся часто до Анґлїї і з них Анґлїйцї довідували ся богато дечого такого, чого не вільно було друкувати в їх вітчинї. Окрім того анґлїйський уряд побоював ся, що коли Американцї будуть знати про ріжні його махінациї всю правду, то готові замкнути всї свої банки і не дати Анґлїї анї цента кредиту.

Сї обставини не давали спокійно заснути анґлїйському цензорови і він рішив ся нарештї на рішучий крок. Минулого тижня він оповістив усїм кореспондентам бюра „Інтернешенел Нюс Сервіс", що не позволить їм післати анї одного слова, чи то каблем чи почтою, до американських ґазет.

В культурнім сьвітї, який ще доси не стоїть на службі Анґлїї, повстало з того приводу небувале огірчене. До „Інтернешенел Нюс Сервіс" надійшли гори листів зі словами спочуваня і з критикою анґлїйської самоволї, а Герст опублїкував відповідну заяву, в якій осуджує остро анґлїйське правительство і запевняє, що він зуміє знайти відповідну дорогу, щоби цїлий сьвіт довідав ся про анґлїйські безправства, брехнї і крутійства. Всї поступові часописи станули отверто і ясно по сторонї Герста і друкують тепер про Анґлїю усї ті річи, які доси тримали під ключем. Що ся справа не принесе Анґлїї такої користи, якої вона надїяла ся, се більше ніж певне, бо в Америцї ще не вся преса перекуплена і вона має великий голос.

— Джерзиситська часопись „Ді Джерзи Джорнал" оголошує ось-такий конкурс: „Нагода заробляти добрі гроші. Перепроваджувати кораблї з амуніцією через море, безпечне від підводних лодок: Кождий, хто добре знає, де є підводна лодка, нехай повідомить про се інтересованих і за свої інформациї нехай зажадає стілько гроша, скілько сам хоче. Його „біл" буде сейчас заплачений в Лондонї або Парижи"...

ВІДПОВІДЬ АНҐЛЇЇ НА АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРОТЕСТ.

Дня 24. мая б. р. уряд Злучених Держав вислав до Анґлїї широко умотивований протест, у якім було катеґоричне домаганє, щоби Анґлїя і Франція не важили ся забирати американських почтових посилок, бо се є яркам нарушенєм міжнародного права. Відповідь на сей протест надійшла сими днями з Лондону на руки анґлїйського амбасадора в Злучених Державах, сер Сесїля Спрінґ-Райса, а сей доручив її секретареви (міністрови) заграничних справ Р. Ленсінґови. Доручена нота, оголошена публично департаментом заграничних справ дня 14 б. м., є спільною відповідию Анґлїї і Франції і складає ся з 33 точок.

Ся відповідь годить ся в засаді з доманєм Злучених Держав, але в практицї не думає робити Американцям якихнебудь уступок. Анґлїя і Франція признають міжнародний закон, але запевняють, що вони мають право переглядати американську почту, шукаючи в ній за контрабандою і ворожою переклскою. Нота збиває кождий арґумент Злучених Держав і намагає ся доказати, що дотеперішнє поведенє анґлїйського правительства супроти невтральної Америки є вповнї оправдане і справедливе.

Америка стоїть на тім становищи, що Анґлїя не має права забирати силою невтральних кораблїв до своїх портів без дозволу того правительства, якого прапор повіває на дотичнім кораблї. Анґлїя — як видно з її ноти — має в тій справі зовсїм противну гадку, а що ту гадку може також поперти відповідною силою, то сказала Америцї виразно: руки проч!

Відповідь Анґлїї Злученим Державам уважають компетентні чинники за її останнє слово в тій справі, але разом з тим ніхто не може заперечити, що ся нота є також визовом, а радше пощочиною для нашого уряду. Одинока „ласка", яку одержала невтральна Америка від воюючої Анґлїї, се голословна обіцянка, що „союзні правительства будуть старати ся, щоби та американська почта, якої вони не сконфіскують, дістала ся як найскорше на місце призначеня, і щоби ті Американцї, котрі через конфіскату їх переписки з ворогами союзників будуть мати якунебудь шкоду, дістали відповідну грошеву винагороду".

Вашінґтонські круги не знають, що їм тепер робити з тою анґлїйсько-французькою нотою. Секретар Ленсінґ не хоче про сю справу говорити зовсїм нічого, а президент Вілсон занятий аґітацією за своєю власною кандидатурою. Деякі полїтики запевняють, що з тої муки не буде хлїба, аж доки не напалить в державній печи найблизший конґрес. Та се загалом невелика потїха, бо Бог там сьвятий знає, з яких елементів буде складати ся сей найблизший конґрес...

Коли американський уряд дістав від Анґлїї полиґника і не знає, як його віддати, то се нічия, тільки його власна вина. Замісць станути відразу на яснім і рішучім становищи, уряд вложив на свої руки ніжненькі рукавички та почав писати дуже обережні, дуже скромні і дуже чемні ноти. Анґлїя, якій усуває ся зпід ніг дотеперішний твердий ґрунт, не хоче бавити ся в ніякі сентименти, а говорить просто з моста: я є царицею моря, маю власть і силу і буду робити так, як менї потрібно! А кому моя робота не подобає ся, най вибачає, — як хоче, або най собі шукає сатисфакції — як може...

Американське правительство шукати сатисфакції не буде і найновійшу обиду Анґлїї вибачить так, як вибачило всї попередні. Ми — як сказав миролюбивий Вілсон — є загорді бити ся, а хто бажає мира за всяку цїну, той на кожду свою ноту дістане таку відповідь, яку дістали від Анґлїї вашінґтонські полїтики.

Поки Вілсон, чи там хто инший, напише до „визволительки цїлого сьвіта" нову „рішучу" ноту, ми позачиняймо каламарі, повідкладаймо пера, поховаймо папір (він і так дуже дорогий тепер) і чекаймо божого змилуваня. Листи до старого краю будемо писати аж по війнї, коли на се дасть свій ласкавий дозвіл всемогуча Анґлїя...

ЯК ЖИЄ І ПРАВИТЬ РОСІЄЮ ЦАРСЬКА РОДИНА.

(Статя написана редактором нюйорської часописи „Русское Слово", Іваном Окунцовом).

Під теперішну хвилю великою Росією бавить ся маленький дворський кружок, який увив собі дуже тепле і позолочене місце коло царя і цариці. Сей гурток, на чолї котрого стоїть ґрафиня Ігнатієва, дві-три надворні дами, Грицько Распутін, мама царя, козак Сидоренко і Анґлієць Вілїямс, назначує і проганяє міністрів, переносить митрополитів, прогнав бувшого головнокомандуючого Николая Николаєвича і военного міністра Сухомлїнова та кинув Росію в пазурі Анґлїї.

Придворна клїка бавить ся всїм, надає тон російському правительству і розганяє державну думу. Обі російські столицї наповнені всякими поголосками про царя, царицю, їх родину і двір.

На дворі панує розпуста. Говорять, що там мало що не всї женщини, почавши від цариці, жиють з улюбленими мущинами і всї мущини, почавши від самого Николая Романова (царя), мають свої любовниці. Цар і цариця не перешкаджають одно другому.

Головним вершителем долї Росії є Грицько Распутін, відважний, вишечений і розпустний сьвятець. Він жиє в палатї Царського Села разом з царицею. Він ластить ся до кождої красної і богатої женщини. Ходить чутка, що найстарша дочка царя, Ольга, належить до любовниць Распутіна.

Цар є під впливом того сьвятця і сам носить для нього самовар.

— Ну-ка, батюшка-цар, угости-ка мужика самоварчиком.

І цар тащить самовар. „Мужик" говорить цареви „ти", прозиває його дураком, проклинає його, страшить і розказує йому всякі небилицї.

Николай Романов нічого не має проти інтимної і явної звязи своєї жінки з Распутіном. Цар на всьо годить ся, аби вона лише не викрикувала і не вязала його особистих приключок. Цар має кілька красавиць, в тім числї і танцюристку Кшесїньску, котра має від нього двоє дїтий.

Американські компанії се знаменито розуміють і використують. Вони при заключуваню контрактів на доставу амуніції для Росії удають ся о поміч до Кшесїньскої. Несправедливо забувають про Распутіна. Кшесїньска і Распутін можуть тепер продати цїлу Росію на лїцитациї.

Анґлієць Вілїямс, який дістав недавно ґрафський титул, намовив царя післати міністра фінансів, Барка, до Лондону і підписати там договір, на основі котрого Росія не має права без дозволу Анґлїї перепроваджувати свої фінансові операції нї в Европі, нї в Азії, нї в Америцї. Нинї всьо, що російське правительство підприймає в Злучених Державах і в Канадї, контролює Анґлїя. Зі всїх російських позичок і замовлень Анґлїя дістає „за труди" проценти.

В Ню Йорку є російські комісії для виповненя в Америцї російських замовлень. Всї ті комісії, взяті разом, не вартають за одного анґлїйського ґенерала, котрий на кошт російського селянина жиє в Ню Йорку і контролює тут всї російські правительственні справи. А контролює їх анґлїйський ґенерал Еллярщав (німецького походженя) і його помічник Катто (Італїєць).

Між Распутіном і Вілїямсом перебігла чорна кітка. Вони — конкуренти і ненавидять один другого, а вкінци пожруть себе взаїмно.

— Ти дурак! — кричить Распутін до царя, котрий слухає Анґлїйця Вілїямса. Цар лише винувато уклонить ся перед „мужиком" у шовковім, мережанім кафтанї і у блестячих чоботах.

На дворі росте в силу велика біснувата фіґура в особі козака Сидоренка. Він — дядько царського сина. Цар знає, що його наслїдник — не його син, але застрілившого ся ґрафа Орлова. Може бути, що саме з тої причини Николай Романов віддав свого наслїдника під повний нагляд здоровенного парубка Сидоренка.

Сидоренко бє і тягне царевича за уха. Сидоренко полагоджує великі справи в Росії. Він — уже мілїонер. Він має велике значінє не лише серед правительственних прислужників, але і в кругах висшої бюрократії.

Коли наслїдник колинебудь буде царствувати в Росії, то властивим її правителем і господарем буде козак Сидоренко. Він — дикий, підлий, хитрий і нерозвитий. Він буває на всїх парадах, на всїх царських виїздах, де бере участь син Орлова, що називає себе Алексієм Романовом.

Надворний кружок дуже ненавидить і побоюєть ся ґенерала Рузского, команданта північної армії. Клїка вже два рази зміняла ґенерала і увільняла на спочинок за його лїбералїзм.

Надворний гурток любить міністрів Барка і Сазонова*) за їх цїлковитий послух. З маленьких урядників клїка зробила тих панів міністрами. Всьо, що рішено на зборах придворної клїки, Сазонов і Барк сьвято виповняють.

Новий премієр Штірмер — настановлений придворною клїкою. Вона вибрала його, яко стовпа чорної реакції, котра обхопила тепер всю Росію. Штірмер буде премієром доти, доки буде в службі льокая придворної клїки, котрій присягнув вірність.

Самодержавє і розпуста, самоволя й інтриґи, біґотерія (сьвятенництво) і підкупства — все те повязане разом на царськім дворі. І з тої то кльоаки (відходового каналу) зла, брехнї і проступків розходять ся нитки по всїх кінцях Росії. І Росія, як театральна маріонетка, танцює під посмиком тих невидимих, але чутних ниток.

І коли російський нарід пірве ті пута самодержавя і огиди? Скажіть: коли?...

*) Міністер заграничних справ Сазонов вже уступив.

СМЕРТЬ НА ЧУЖИНЇ.

Віють вітри, віють буйні,
Аж дерева гнуть ся;
Плачуть неньки за синами,
Що у полї бють ся.
Плачуть неньки за синами,
Жінки за мужами.
А маленькі дїти плачуть,
Плачуть за татами.

* * *

Лишив жовняр в краю дїти
І вірну дружину
А його лукава доля
Загнала в чужину.
Полишив він стару неньку
У родиннім краю,
Сам в Сибіри у неволи
Сьвіт білий прощає.
Щоб ще ти міг, Николаю,
Так легко конати,
Як нещасним жовняренькам
В неволї вмирати.

Марія Щигол.

Ню Йорк, Н. Й., 14. жовтня 1916.

КІЛЬКА СЛІВ ПРО СІЧОВУ ОРҐАНІЗАЦІЮ.

Коли придивимо ся до житя і розвою инших культурних народів, то побачимо, що в першій мірі кождий культурний нарід дбає за вихованє своєї молодіжи, знаючи, що молодіж се будучий нарід. Крайна вже пора, щоби і ми Українцї, яких число добігає понад пів мілїона в Америцї, пійшли слїдами других народів та зрозуміли, що без добре вихованої молодіжи годі думати про культурний поступ народу. Треба нам конечно поруч справ загально народних звернути увагу на справу доторкаючу саму молодіж та постаратись, щоби наша молодіж могла мати свою певну орґанізацію, в якій моглаб жити, розвиватись і виховуватись. Не заперечений факт, що наша молодіж стремить до заснованя „Січової Орґанізації" (ґімнастично-спортової). Ґімнастика (руханка, вільні вправи на сьвіжім воздусї) вже сама собою орґанізує молодіж, виробляє її на будучих членів суспільности, всесторонно підготованих до всяких житєвих обставин. Бо лиш такі одиниці, в яких усї питомо людські прикмети є можливо добре розвинені, можуть утворити справдї сильну суспільність. Ґімнастика розвиває в молодіжи природні здібности і житєву енерґію, є природним товчком до єднаня всїх людських одиниць, є основою фізичного здоровля, карности і братерства.

Дуже ясна і зрозуміла річ, що такої орґанізації для нашої молодіжи конечно треба, а до веденя її ідейних та практичних людий в тій справі чейже в нас не бракує. Лиш доброї толї та щирої працї.

Через брак такої орґанізації богато нашої молодіжи належить до польських, словенських і ин. „соколів", де постепенно відчужуєсь від свого народу, одним словом, винародовлюєсь. За факт, що воно так дїєсь, нехай послужить один з многих листів, котрий подаю без жадних змін.

„Вис. Пов. Д-ю Задорецький! — Вашу почт. картку я одержав. Щодо „Січи" то, правда, можлива була річ з перед 6—7 місяців, але тепер то вже дуже тяжко. А сему причина, що перед 6 місяцями зорґанізувались хлопці наші і угро-руські до угро-руського „Сокола". Боліло мене дуже, що наші орґанізації українські ще в той час не мали такої, як „Січ". Але то нічого. Як дасть Бог дочекати, то я буду і так працювати над тим, аби воно якось пійшло. В „Соколї" платить ся 65 ц. на 700 дол. посмертного, а 50 ц. на хору запомогу. Та що ся тичить до угро-руських „Соколів", то вони і так тілько українських вправ вчать ся. На другий раз прошу Вас, будьте ласкаві, подайте менї деякі інформації про „Січ". — Здоровлю Вас щиро. З поважанем, В. Т...ч".

Теперішна хвиля, се хвиля найвідповіднійша до заложеня такої орґанізації, хочби навіть тому, що молодіж вже сама в собі відчуває потребу тої орґанізації, підносячи в тій справі свій голос і той голос не сьміє бути неузгляднений. Бо коли ми, дивлячись в будучність, бажаємо сповненя своїх мрій, ми мусимо передівсім звернутись до тої будучої суспільности — до молодіжи, та подбати о піднесенє її на рівнї з молодіжию других народів.

Щоби „Січова Орґанізація" була запевнена в своїм розвою, вона мусить бути в тісній звязи з Федерацією Українців в Америцї, помагати Федерації в дїяльности та стреміти разом до одної цїли. При помочи Федерації Українців заложено „Тимчасовий Січовий Комітет", котрий приготовляє все потрібне до „Першого Січового Зїзду" та в короткім часї оголосить день, місце і програму „Зїзду" у всїх українських часописях в Америцї.

Тому будьмо готові до працї!

Всї українські товариства, прихильні „Січовій Орґанізації", нехай вже тепер вибирають своїх представителів на „Перший Січовий Зїзд".

При кінци позволю собі звернути увагу всїм „Січам", „Соколам", „Січовим Стрільцям" і другим, нехай стримають ся з однострoями (уніформами), збруєю, відзнаками, печатками і т. п., бо про се буде рішати „Січовий Зїзд". Ходить о се, що коли має повстати одна сильна „Січова Орґанізація в Америцї", в такім разі безуслївно мусить бути все однакове.

Також при заснованю нових ґімнастичних товариств булоб добре принимати одну назву, пр. „Січ", бо і про назву буде рішати „Зїзд". Колиб котре з товариств зажадало поясненя в справі муштри і вільних вправ, заки приготовить ся підручник, нехай звернесь на низше подану адресу.

Також можемо на жадане висилати здібних інструкторів, розуміє сь за зворотом коштів подорожи. Замовленя в тій справі просимо висилати найменьше три днї на перед.

Здорові були!

П. Задорецький.

ДО ВІДОМА ХВ. ЗАРЯДІВ УКРАЇНСЬКИХ ПАРОХІЯЛЬНИХ ШКІЛ В АМЕРИЦЇ.

Ч. 219|Адм.

Проєкт Просьвітної Комісії У. Н. Союза, щоб наші парохіяльні школи в Америцї мали свої бібліотеки, заслугує на повне признанє і є дуже на часї. Переглянувши низше поданий спис книжок, жертвованих згаданою Комісією на заснованє таких бібліотек, я не найшов в них нічого, що противило би ся будь правдам віри будь християнській морали. Тим то поручаю хвальним церковним Комітетам, під яких управою находять ся наші школи, набути сї книжки і ужити їх для цїли, на яку Просьвітна Комісія їх призначила.

Нюарк, Н. Дж., 7-го жовтня, 1916.

о. П. Понятишин,
дієц. адміністратор.

ВІД ПРОСЬВІТНОЇ КОМІСІЇ У. Н. СОЮЗА.

ДО ХВАЛЬНИХ РУСЬКИХ ГР.-КАТ. ПАРОХІЯЛЬНИХ ЗАРЯДІВ.

Хвальний Заряде!

Ніхто не заперечить, що наші дїти в Америцї винародовляють ся. І не мине яких 20 лїт, а по нас, Українцях, тут в Америцї — і слїду не стане.

Ніхто не заперечить також і те, що сьому лиху могли-б запобігти хиба одні добрі, рідні школи, про які саме ми, на жаль, найменьше дбаємо.

Родимці, розважте се і незабувайте: **Як чого нам тут потреба, то добрих, рідних шкіл, бо в них тільки наша будучність!**

—o—

При кождій школї потрібна є бібліотека; а вже конечна вона при таких школах, як саме наші тут в Америцї.

Шкільних бібліотек у нас в Америцї ще нема. Тому Просьвітна Комісія Українського Народного Союза задумала дати почин до заснованя таких бібліотек і на сю цїль придбала збірку книжочок, які своїм змістом надають ся для них.

З тих книжочок 24 книжочки і 3 річники „Цьвітки" власного виданя, вартости $5.85, і 8 книжочок инших видань, вартости $2.40 — Пр. Комісія віддає для шкільних бібліотек зовсїм даром.

30 книжочок накладу „Свободи", вартости $5.95, — відступить „Свобода" для шкільних бібліотек за $1.80, значить без цента зарібку, а навіть низше коштів накладу.

Так маємо під рукою для загаданих бібліотек по 65 книжок вартости $14.20 за $1.80. **Се робить ся виключно тільки для шкільних бібліотек, значить, для загального добра.**

Така бібліотека булаб маєтком дотичної школи, а оставала-б під зарядом дякоучителя.

Вказівки для закладаня і веденя бібліотеки є подані в одній з повисших книжочок; вказівки як використовувати шкільну бібліотеку для шкільної молодіжи яко домову лектуру, — є подані в книжочцї п. заг. „Практичні вказівки для учителів українських шкіл в Америцї", виданій заходом і накладом Товариства Руських греко-кат. Дякоучителів в Америцї.

Пр. Комісія У. Н. Союза має повну надію, що Хвальний Заряд одобрить повисшу гадку, і переведе її сейчас в житє у своїй школї. Тодї належить виповнити долучений тут формуляр „Заяви" і заслати його до секретаря Пр. Комісії У. Н. Союза, Дм. Андрейка (Dmytro Andreyko, P. O. Box 234, Jersey City, N. J.) враз з квотою $1.80 на закупно книжочок накладу „Свободи" і 30 цнт. на кошти експедиції (разом $2.10).

Гроші посилати моні-ордером, виписаним на „Prosvita", або в реджістрованім листї.

З поважанем
о. В. Сполїтакевич, предс. Пр. Комісії,
Дм. Андрейко, секр. Пр. Комісії,
В. Лотоцький, кас. Пр. Комісії.

Гр. Семешко.

З СИБІРСЬКИХ СПОГАДІВ.

(Передрук заборонений).

33. Скарга Івана Валїкова.

Дуже характеристичною до того, як поводили ся найменьші аґенти поліції з засланцями, є скарга засланця Івана Валїкова, котру він подав прокураторови томського окружного суду 4. серпня 1915 року. В тій скарзї Іван Валїков розказує таку історію:

„Дня 2. серпня сього року, коло 12-тої години в полудне, я, разом з засланцями Семеном Львовом і Григорієм Попковом, прийшов на гостину до засланця, студента Сергія Кудрявцева, котрий жив разом з другим засланцем, учителем Андрієм Біляковом.

Відчинивши двері коридора, ми узріли таку картину: Стражник Волондїн стояв в боєвій поставі з винятою з похви шаблею і загрожуючи нею засланцям Кудрявцеву, Гілякову і Максимову, лаяв їх неможливими словами.

Семен Львов, що прийшов разом зі мною, звернувши ся до стражника, сказав:

— А чого се ти, чоловіче, так розходив ся тут? Коли ти такий хоробрий, то пішов би красше воювати з Німцями, ніж кидатись тут з голою шаблею на безоружних засланців!

— Лїпше я тут убю трох таких непотрібів як ти, ніж іти на війну! — відповів з лайкою стражник Волондїн.

Я, побачивши таку історію, зараз же пійшов від Кудрянцева, а слїдом за мною вийшов і стражник. Уважаючи себе ображеним остатною заявою стражника, я мав на гадці пійти поскаржитись на нього комісареви, а що назвиска стражника я тоді не знав, то і поспитав його про се на улиці, а він менї відповів так:

— Ти така-ж сволоч як і всї, і я за щастє вважати-му убити тебе!

В тій хвилї я пійшов зі скаргою до комісаря, але позаяк то було в неділю, то комісаря Вальтера в канцелярії не було; старий же стражник, Фелїкс Чепулан, що був на той час в канцелярії, без довгої балачки ударив мене кілька разів у груди, а потім, взявши за ковнїр, зіпхнув мене з другого поверха по сходах.

Битє засланців у наримській поліції стало ся звичаєм. Того-ж таки дня, 2. серпня, в моїй присутности стражники Волондїн, Саламатін і ще третій, котрого назвиска я не знаю, побили засланого студента Сергія Кудрявцева в канцелярії комісаря, коли він прийшов туди скаржити ся на Волондїна.

Далї: менї відомо, що в селї Чигорі стражник Нікіфоров побив засланця Латиша Карла Ансона, а в селї Іліно стражник Німченко побив засланця Костя Чечка.

Нинїшний склад стражників такий, що і погроза Волондїна убити мене може здійснити ся дуже просто. Так наприклад стражник Саламатин уже відданий під суд за хабарі і битє арештованих.

Стражник Малїєв теж відданий під суд за те, що так побив арештованого, що той і душу Богови віддав.

Але все те не перешкаджає сим стражникам служити дозорцями коло засланих.

Скаржити ся Вашому Превосходительству і просити розслїдженя моєї справи заставили мене такі причини: Я вважаю скаргу на стражника Волондїна комісареви, старості, або ґубернаторови дїлом безвартісним і безнадійним. Становище на засланю таке, що старші чини наримської поліції взагалї вірять стражникам більше ніж засланцям, хоч би засланці і сьвідків досить мали.

Що се не є помилка, про се сьвідчать такі факти: Того-ж таки дня, 2. серпня, камісар Вальтер після заяви стражника Волондїна зробив протокол на мене і на всїх, котрих я тут згадував, за те, що нїбито ми всї гуртом кинулись на стражника Волондїна і хотїли його убити. Після сього протоколу мене очікує адміністраційна кара — 3 місяцї тюрми. Се раз, а друге ось що: на другий день старший стражник Фелїкс Чепулан, без відома і дозволу комісаря, дав Волондїну револьвер і той знова пійшов до мешканя Кудрявцева, зробив там нову колотнечу, загрожував револьвером Білякову і Максимову, а Кудрявцева поранив шаблею в руку.

При таких обставинах, Ваше Превосходительство, жити в Наримськім краю просто страшно.

Покірно прошу Ваше Превосходительство після сеї моєї скарги зробити строге слїдство, переслухати сьвідків і потягнути до суду стражників Волондїна і Чепулана, — першого за образу мене словами і за погрози убити, а другого за те, що побив мене в канцелярії комісаря і скинув по сходах з другого поверха".

Читаючи сю скаргу, прямо не віриш, що все те було можливе; але так воно єсть. До сього треба тільки додати, що зі скарги Валїкова нїчого не вийшло; навіть нїякого слїдства не було, а піcля тих протоколів, які зробив комісар Вальтер, Валїков, Кудрявцев, Біляков і Максимов дістали по 2 місяцї тюрми, але відсиділи не всї... Валїков скоро після сеї справи Богу душу віддав, а наложена на нього ґубернатором кара не застала вже його живим.

Іван Валїков походить з селян ґубернії саратовської. Перший раз я здибав ся з Валїковом в Баку в сїчни 1914 р. Він був секретарем союза нафтових робітників і трохи працював при ґазетах. Се був зовсїм молодий чоловік, так на 26 років віку, безмірно веселий, здоровий. Тоді саме він тільки що одружив ся.

Весною 1914 р. на нафтових промислах вибух великий страйк. Застрайкувало разом 83 тисячі робітників. Валїкова вважали одним з провідників страйкерів, заарештували і посадили в тюрму. Се було в маю 1914 року. В червни я виїхав з Баку до Києва, 7. падолиста мене там заарештовано і вислано на Сибір, в Нарим я прибув 18. грудня, а з початком лютого 1915 р. привезли туди-ж і Валїкова... властиво не його, а тільки тїнь його. З сього здорового, веселого чоловіка нїчого не зістало ся. Я не лїкар, але бачив, що години Валїкова почислені: він захорував на сухоти.

— Знаєш, Григорій, — говорив він менї — я вже відси не вийду; я тут умру. Етап не тільки здоровлє, але навіть і житє відірав. Шутка сказати: я від Баку сюди сїм місяців етапом їхав! Ти-ж бачив, яким я був дома, а поглянь, що лишило ся!

На Валїкова навіть дивитись було тяжко; хотїло ся плакати, хотїло ся кричати: За що в чоловіка житє відібрали?!

Дуже хотів Валїков бачити свою стареньку неньку, що лишила ся дома; бачити жінку і доньку, котра народила ся тоді, як він був на етапі — але не судило ся... Валїков не мав гроший навіть на житє, а не то щоб післати матери і жінцї на дорогу.

Незадовго до смерти Валїкова його перевели з Нариму в село Молчаново, де йому було богато лїпше ніж в Наримі. За два місяцї до смерти Валїкова менї довело ся бачити його в Молчанові. Він почував себе нїби трохи лїпше і все жив надіями, як він по скінченю засланя поїде до дому, як жити-ме на селї...

За місяць до смерти йому стало зовсїм погано і його взяли до шпиталю. Коли сей, умираючий чоловік, лїг на шпитальне лїжко, молчановський комісар Фролов відібрав від нього урядову пенсію — 7 рублїв і 70 копійок на місяць — кажучи, що позаяк він тепер лежить у шпитали, значить: має мешканє і удержанє, то пенсія йому не належить ся.

За два днї до смерти Валїков просив свого друга Леонова, котрий був при нїм у шпитали, щоб він написав менї лист. Ось той коротенький лист:

„Дорогий Григорію! Я вмираю! Коли се станеть ся, не знаю. Може сьогоднї, може завтра... Як би ти знав, як страшенно не хочеть ся вмирати, вмирати так погано на чужинї... Але що зробиш? Богато терпів, але терпець урвав ся; сил забракло. Як вернеш ся з засланя, заїдь до моєї родини в село Рудню і поцїлуй там мою маленьку доньку, котрої менї так і не довелось бачити, а матери і жінцї... Нї, їм нїчого не кажи. Помер, тай годї! Будь ласкав, зараз-же по моїй смерти напиши про се коротеньку звістку до бакинських ґазет, повідоми через ґазети моїх товаришів про те, яка неприємна пригода трафила ся тут на Сибіри. Бувай здоров!"

Заки сей лист дійшов до мене, Валїков уже помер. Товариші в Молчанові красно його поховонили, над могилою були промови, але... і тут не обійшло ся без клопоту. Поліція окружила всїх тих, що зібрали ся над могилою сього нещасного товариша і розігнала їх, побачивши в сїм „незаконнє зборище". Відтак зробила на 42 засланців протоколи, а ґубернатор на підставі тих протоколів посадив усїх в тюрму, на три місяцї кождого.

ВІСТИ З ТЕРНОПОЛЯ.

(На основі кореспонденції „Курієра Польского").

Підволочиска, як відомо, лежать по галицькій стороні на Поділю, напроти російських Волочиск. Всїм переїзджаючим з Росії до Тернополя переглядають тут жандарми документи. Наш поїзд стояв півтора години в Підволочисках. Всьо збіже зібране; лише тут і там зеленїють ся лани бараболь; денеде біліють ся гречка і недалеко богатих сіл тягнуть ся поля з високою кукурузою. Слїдів війни мало тут видно, бо сї околиці вже протягом двох лїт є безперерывно в посїданю Росії.

Люди всюди красні і рослі. Поляки поміщані з Русинами. На кождім желїзничім двірци, через котрий переїзджаємо, є російський урядник, телеґрафіст і доглядачка хорих. Мало що не всї урядники є Поляками, спроваджеными тут з польських земель...

Приїзд до Тернополя.

По дорозї на двірцях минаємо поїзди з війском. Здалека вже видно кілька костелів в Тернополи. Наш поїзд віздить на дворець. На перонї проходжуєть ся штабовий ротмістр; є він військовим начальником двірця.

Йду до нього і прошу його о інформації, де маю удати ся, бо мушу довший час перебути в місті.

— Алеж, пане, — інформує мене ротмістр по польськи, — то місто польське і розмовите ся тут всюди по польськи. По нїмецьки тут нїхто не говорить, хиба купка Жидів.

Зібрав я свої пакунки і по полагодженю пашпортових формальностий в урядуючого на двірци офіцира вийшов перед дворець, аби удати ся до міста.

Три фіякри, порядно удержувані, старали ся о першенство відвезти мене до міста.

— Я хочу їхати з католиком — заявив я візникови.

— Ми всї католики, бо Жиди втїкли з Австрійцями, — пояснювали менї візники.

Всїв я до фіякра і поїхав до готелю при улици Третого Мая. Готель польський, величний і красно уряджений. В реставранті застав я множество офіцирів, а між ними кількох Поляків з Петрограду. Їх покликано до полків яко резервових офіцирів. Сї полки стояли в Язлівци, в Бучачи і в Монастириськах.

Поговірка вела ся весело. Їда в реставранті була смачна, а цїни приступні.

Місто небогато потерпіло.

По обідї пійшли ми до каварнї на чорну каву. Каварні велично уряджені і переповнені публикою. Камяницї високі; улиці удержувані порядно. По каві я вибрав ся на прохід. Склепи і маґазини гарні і роблять цїлком добрі інтереси. Богато товарів остало ще з австрійських часів і їх купують російські офіцири та жовніри „на памятку", платячи за них добрі цїни. Сї цїни не є зависокі, бо заряд міста усталив їх.

10.000 Жидів утїкло з Тернополя.

Костели є гарні, а головно бувший костел подомінїканський своєю архітектурою збуджує подив. По вибуху війни в Тернополи було 40.000 мешканців. З них остало 30.000, а 10.000, головно Жиди, утїкли відси разом з Австрійцями.

Дня 23. серпня 1914 року російські війска заняли Тернопіль і від тодї зі своїх рук його не випустили.

Але через 12 місяців місто переживало досить тяжкі хвилї, бо ще в серпни минувшого року Австрійці були лиш кілька верств віддалені від міста, а кулї з їх батерій перелїтали через місто.

Однак в серпни біжучого року російські війска переломили австрійську боєву лїнію: Гладки-Цебрів-Воробіївка, забрали тисячі жовнїрів, також 30 гармат і відкинули Австрійців далеко взад.

Шкоди від лїтаків.

Підчас битв коло Тернополя на місто нападали зчаста австрійські лїтаки. Ще нинї видно на однїй з улиць слїди бомб, які кинули летуни, при чім ушкоджено кілька домів. Більше шкоди в Тернополи нема, а зате Загробеля і околичні села значно потерпіли; декотрі є навіть цїлком знищені.

Гарматних стрілів вже не чути тепер; мешканці сплять спокійно, а рух у місті великий, з чого користають купцї і промисловцї.

Тернопіль має характер цїлком польського міста. Написи на всїх улицях і складах польські і довкола чути лише польську мову. А що мешканє в готели було задороге, то я перепровадив ся до знакомих на улицю Шопена, відки що дня роблю автомобілеві проґульки по улицях. За два тижні пійду за армією на нову боєву лїнію.

ЛИСТ ЗІ СТАРОГО КРАЮ.

(Сей лист надіслав до ред. „Свободи" п. Н. Братівник з Бруклина).

Микитинцї, 19. сїчня 1916.

Дорогий мій Брате!

Пишу до Тебе через високі гори, через кроваве море. Дорогий Брате і Камрате! Разом ми асентировані, разом і при війску служили, але неоднакове щастє нас чекало. Я, Брате, мушу воювати. Був уже ранений у ліву руку, а тепер пару місяців за фронтом уже відпочиваю, а відтак знова йти би до фронту, бо у нас тепер велика **катастрофа** (послїдні два слова, друковані товстими буквами, є сконфіскованi цензором, але прочитати можна. — Ред.). У нас сьвітова війна. Вороги обсїли нас довкола, але наші союзні війска, наша побідоносна армія, до котрої і я належу, рубає огненним мечем так, що нїяка ворожа сила не може нас побонати. Вороги на всїх фронтах побиті і з великими стратами цофають ся перед нашими союзними війсками. Тремтять престоли великих держав. Ступаємо крок-в-крок на нашу рідну землю, Неньку-Україну. Ломлять ся московські кордони, рвуть ся московські кайдани.

Ми, Брате, Бог знає, чи побачимо ся в живі очи, але тїшить мене дуже, що за 18 місяців такої тяжкої війни можу ще до Тебе писати.

Дорогий Брате! Як повернеш, то згадаєш мене бодай по моїх піснях, котрих я богато вже зложив і котрі появлять ся по війні у збірнику. Вже й тепер жовнїри та цивільне населенє співає декотрі пісні про житє нашого 36. реґіменту краєвої оборони.

Я тепер на урльопі, то можу дещо написати. Дотепер полягли на поли бою — Федір Семена Гасюкового, Лесь Уланів, Василь Уланів, Дмитро Гаврилишин, Кузьма Сильвестрів і зять Юрка Іваникового. Про Стефана Петришина й Івана Семаковського нема нїякої відомости. Петро Дмитра Гнатюкового також поляг на патрули при Українських Сїчових Стрільцях. — Земля Їм пером.

Дорогий мій Брате! Богато маю ще писати, але часу не маю. Бувай здоровий, до побаченя.

Бо грають гармати
Та вже менї не бачити
Нї батька нї мати.

Михайло Рибак, Федора.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

1911—1916.

ПЯТА РІЧНИЦЯ ПОСЬВЯЧЕНЯ ЦЕРКВИ.

МІСІЯ.

СЛАВА ІСУСУ ХРИСТУ!

ДОРОГІ БРАТЯ І СЕСТРИ:

Ще цїлком в сьвіжій Вашій памяти живо день 22-го жовтня 1911, в котрім посьвячено нашу ЦЕРКОВ ПРИ 7-ІЙ УЛ., бо той день зрівнав нас Українців з другими культурними народами проживаючими в Ню Йорку і розпочав нову епоху розвою нашої церковної громади.

Проте задумалисьмо торжественно відсьвяткувати пяту річницю, уряджением Місії, при ласкавій співучасти нашого Всесьвітлїйшого Отця Адміністратора дієцезального, Петра Понятишина,

ПОРЯДОК МІСІЇ.

ПЯТНИЦЯ, 20. ЖОВТНЯ 1916.

О ГОДИНІ 8.30 РАНО. Служба Божа на інтенцію учасників місії

О ГОДИНІ 8-Й ВЕЧЕРОМ. Паракліс до Пресьв. Богородиці.

1-шу проповідь місійну виголосить Впр. о. Максим Кинаш, парох катедральний з Філядельфії, Па., — Суплїкація.

СУБОТА, 21. ЖОВТНЯ 1916.

О ГОДИНІ 8.30 РАНО, Служба Божа за всїх усопших тут і в старім краю.

СПОВІДЬ від год. 8. до 12. рано, від 3. до 10. в ночи.

О ГОДИНІ 7.30 ВЕЧЕР Молебен до Найсолодшого Серця Ісуса.

Другу проповідь місійну виголосить Впр. о. Волод. Довгович, парох з Йонкерс, Н. Й.

БЛАГОСЛОВЕНЄ НАЙСЬВ. ДАРАМИ.

НЕДІЛЯ, 22. ЖОВТНЯ 1916.

Перша Служба Божа о годині 5. рано.
Утреня о годині 8. рано.
Друга Служба Божа, співана, о годині 9.30 рано.
Трету Службу Божу, за благословеньство всїх парохіян і їх родини в старім краю відправить Всесьв. о. Адмін., Петро Понятишин, та виголосить трету проповідь місійну.

СПОВІДЬ від 6. год. до 10. рано.

О ГОДИНІ 7.30 ВЕЧЕР Молебен до Пречистої Діви Марії. Впр. о. Візитатор Йосиф Чаплинський, парох з Перт Амбой, Н. Дж. виголосить послїдну проповідь місійну, а Всесьв. о. Адмін. П. Понятишин, при асистенції всего гр.-кат. сьвященства Деканату нюйорського відправить Парастас за душу бл. п. Преосьвященного Сотера С. Ортинського і закінчить місію суплїкацією.

На сї торжества і на місію запрашаєть ся Впр. оо. роти в Філядельфії, що суть під ревним зарядом Сестер Василіянок.

На сї торжества і на місію запрашаєть ся Впр. о. духовних з нюйорського Деканату та всїх вірних до ласкавої участи.

о. НИК. ПІДГОРЕЦЬКИЙ, парох.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Чутка про смерть Екец. Митрополита графа Андрія Шептицького на засланю.

Тутешний тижневик „Ди Кетолік Стандард енд Таймс" у нинїшнім виданю (з 14. с. м.) приніс вістку, яка вразила до глибини душі українську кольонїю в Філядельфії.

Ся вістка доносить, що в Києві помер Екец. Митрополит Андрій Шептицький, а мала вона наспіти зі Львова, де її подали тамошні часописи.

З уваги, що Екец. Митрополит був не в Києві, а в Куреку, відки ще недавно наспіли від нього листи до Злучених Держав і з огляду на те, що вість мала наспіти зі Львова, де тяжко тепер дістати вісти з Росії, — віднесли ся ми до сеї вістки з резервою та із сумнївом.

Зараз засягнули ми відомости в редакції висше згаданої часописи, в якій нам дали відповідь, що вони взяли цїлу сю вістку про смерть Екец. Митрополита з лондонського тижневика п. з. „Ди Кетолік Таймс енд Поблик Опінїон". Редактор часописи „Стандард енд Таймс" сказав, що жадних більше відомостий не має, але відносить ся до ґазети „Кетолік Таймс" з довірєм, бо вона все має достовірні відомости і додав, що можливо, що російське правительство держить се в тайні, а вість до Лондону наспіла лише окружною дорогою.

Тимчасом роблено заходи, щоби ту вістку провірити в инших, достовірних жерелах.

Дієцезіяльний секретар Вел. о. М. Гуряньский розіслав кілька телєґрам, між иншим до Екец. Апостольського Делєґата у Вашінґтонї, від котрого наспіла отся телєґрафічна відповідь:

„Канцелярія гр.-катол. Епископа,

Філядельфія, Па.

Не маю жадних відомостий про смерть грецько-католицького Архиепископа графа Андрія Шептицького.

Іван Бонцано".

З уваги на те слїд до сеї вістки двох згаданих тижневиків віднести ся з резервою і вважати її лише чуткою, **поки дійсно не провірить ся, чи вона правдива чи неправдива.**

Тимчасом робить ся всякі можливі заходи для точного провіреня сеї чутки, так прикрої для нашої Церкви і цілого нашого народа. — „Америка".

(В 12. числї часописи „L'Ukraine", з 1. вересня 1916, що виходить у французькій мові в Льозаннї, Швайцарія, є коротка новинка, подана за російськими ґазетами, що стан здоровля митрополита Шептицького є дуже ґрізний. — Ред. „Свободи").

Пропав американський жовнїр української народности.

З місцевости Форт Рінґголд, Тексас, прийшло до нас ось-таке письмо з датою 6. жовтня 1916 (написане по українськи): Пропав без слїду 18-лїтний молодець, Іван Антонів, котрий походив з Кромітон, Р. Ай. Він вступив до війска в маю 1914 р. і зістав капралем в 1916 р. Пропав без вісти дня 4. с. м. Військовий детектив оголосив, що Іван Антонів відобрав собі житє через дівчину. Сей детектив каже, що тіло згаданого молодця лежить десь у ріці, званій Ріо Гранде. Антонів є родом з села Заболотці, пов. Броди, Галичина.

До сеї звістки долучено також фотоґрафію Антонова в військовім мундурі. Сю фотоґрафію можемо вислати родинї або знакомим пропавшого, коли по неї зголосять ся і пришлють 2-центову марку на оплату почти.

З байонського страйку.

На полагодженє страйку в Байонї, Н. Дж., нема покищо ніяких виглядів. Обі противні сторони придумують дальші способи боротьби. На поліційну стацію в Байонї донесено, що 900 робітників, страйкуючих у „Бейвей Ойл Плент" недалеко Елізабет, Н. Дж., виїхали до Байон. Кількох страйколомів убито. Для поліційного інспектора видано осторогу: „Кейдї, ми тебе знайдемо. Стережи ся!" Уставлено 1 гармату при брамі фабрики „Тайдвотер Ойл Ко." для оборони від нападів зі сторони страйкерів. Наради в справі дальшого страйку провадять ся.

Страшні права проти страйкерів.

У Вайт Плейнс, Н. Й., заарештовано 14 трамваєвих страйкерів. Їх оскаржено перед суд, бо вони кидали камінєм у трамвай, який обслугував страйколом. На основі нового закона за таку провину є приписана кара найбільше 20, а найменьше 5 лїт арешту.

Анархія в Новій Анґлії.

З Бостону, Масс., доносять, що в Новій Анґлії (стейти: Мейн, Ню Гемпшір, Вермонт, Масачусетс, Род Айленд і Конектікут) запанувала анархія. Анархісти йдуть з міста до міста, руйнуючи церкви і публичні будинки. Між ними є також богато дівчат. Банда анархістів складає ся із самих неприхильників церков і публичних товариств.

Злучені Держави продають папір для Росії.

Злучені Держави заключили контракт доставляти для Росії папір. Мимо того, що і тут дасть ся відчувати застрашаючий брак ґазетного паперу, то американські фірми не зважають на се і продають папір для Росії по 4½ цнт. за фунт. А тут, у Злучених Державах, треба платити за фунт ґазетного паперу 5¼ цнт.

Осборн уступає з уряду начальника вязниці.

Т. М. Осборн, начальник вязниці Сінґ Сінґ в стейтї Ню Йорк, зголосив свою резиґнацію. Його місце має заняти Дж. Френклін, дотеперішний суперітендент стейтових арештів.

Два рази укараний за один напиток.

Поліційний судія Джідней з Наск, Н. Й., завів нову систему караня виновників. Він укарав два рази одного чоловіка за тусаму провину. На поліцію припроваджено Міхеля Фареля і оскаржено його о вигукуванє по улицях. Фарель сказав, що випив одну чарку горівки. Судія присудив йому заплатити за се 5 долярів кари. Коли судія повернув з обіду, то вже инший полїсман припровадив Фареля на поліцію. „Та се тойсамий напиток, джодж" — сказав Фарель. „Пять долярів більше" відізвав ся судія. Фарель заплатив.

Щоби їх тут більше було.

Відколи німецька підводна лодка „U-53" почала топити перевозові кораблї коло берегів Америки, від тодї ціна пшениці спала о 4 центи. Коли би таких лодок більше було коло Америки і коли би не пустили ні одного корабля з Америки до Европи, тодї певно не було би тут такої нужди, яка тепер запанувала.

Старають ся злучити християнську церкву.

На конвенції протестантського духовеньства в Ст. Луіс, Мо., піднесено справу злуки всїх християнських церков в одну цілість. До 30. вересня 1916 року в Злучених Державах начислено 50 окремих релігійних сект. Протестантська церква робить заходи, щоби всї ті секти злучити в одну цілість.

Судія не знає, як її укарати.

Перед бруклинським судією ставила ся 35-лїтна женщина, матїр 6. дїтий, Ребека Шнур. Її оскаржено о крадіж малої грошевої суми і годинника. Пані Шнур заявила, що крадіж поповнила лише тому, щоби купити хлїба для своїх дїтий. Її муж вже 4 роки хорий, а вона не має відки вигодувати шестеро маленьких дїтий. Вона бере до дому всяку можливу роботу, щоби лише заробити який цент, але се цїлком не вистарчає. Судія покищо увільнив її, назначуючи другу розправу.

Не вільно цїлувати ся.

Департамент здоровля в нюйорськім стейтї розглядає справу цїлованя. В урядовім оповіщеню, виданім в четвер (12. с. м.) говорить ся: „Цїлувати ся в уста, головно з дїтьми, є заборонено".

Проворний злодій.

Минувшого тижня у вівторок рано якась женщина зателефонувала до бюра продажі зелїзничих білетів Ф. С. Ската, в Шерман готели, в Шікаґо. Женщина заявила, що є жінкою завідателя того бюра. Сказала однак, що її муж є хорий і не може прийти до бюра, але замісць нього прийде инший чоловік. Готелева касієрка увірила і коли по часї до готелю прийшов елеґантно убраний мущина, вона віддала йому ключі від бюра. „Заступник" не чекав довго. Забрав пушку з 1,200 долярами і чек на 200 долярів та пішов спокійно. В кілька хвиль пізнїйше надійшов властивий завідатель і справа виясняла ся, але вже було запізно.

Несьвіжа риба причиною смерти.

Минувшої пятницї померла в Ню Йорку 39-лїтна женщина, Е. Магер і її молодший брат. Муж борить ся ще зі смертию. Причиною смерти, як ствердили лїкарі, є риба, яку вони їли того дня на обід. Риба так сильно їм пошкодила, що вони обоє померли в півтора години по обіді.

Найдорозша корова.

„Корова, що може перескочити місяць", була власностию Л. Еймса з Норт Істон, Масс., а тепер відпродана до Олбани, Н. Й. Вона вартає більше гроший нїж котранебудь инша корова у сьвітї. Її попередний властитель спродав її за цїну 6,150 долярів. Молока від неї нїхто не може уживати, бо дуже дороге, а впрочім, властитель не хоче нікому продавати його.

КАНАДІЙСЬКІ ВІСТИ.

Табори полонених в Канадї.

Відпоручник польських орґанізацій у Злучених Державах, п. Светик, відвідав табори полонених в Канадї, які є в слїдуючих містах: Летбрідж, Альта., Моррісей, Б. К., Еджвуд, Б. К., Вернон, Б. К., Мейр Лейк, Б. К., Філд, Б. К., МекКертл, Б. К., МекФерсон, Онт., і в Кокрейн, Онт. У своїм звітї згаданий відпоручник зазначив, що по таборах є дуже мало Поляків, зате Українців, головно з Галичини є там дуже богато.

Незначний урожай пшеницї в Канадї.

Сьогорічний збір пшеницї в Канадї є о половину меньший нїж минувшого року, бо лише 159 мілїонів 123 тисяч бушлїв. В 1915 роцї було 376 мілїонів 303 тисяч 600 бушлїв.

Шкарлятина в Окбурн.

В місточку Окбурн занедужало богато дїтий на шкарлятину. Вступ до хат заборонений. Недуга чіпасть ся лише дїтий.

Десять центів за вбитого щура.

Управа міста Винніпеґу платить по 10 центів кождому, хто убє одного щура. Дотепер виплачено вже нагороди за 598 щурів. Найбільше їх є на передмістю Вестон.

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

Галицькі Українцї приймають російське горожанство.

Сими днями до Ню Йорку приїхав бельґійський інжинїр Вермаєр. Він протягом многих лїт працював в Росії, особливо в полудневій части Сибіри, в Алтаю, де був головою одного бельґійського підприємства. Коли Німцї забрали Бельґію, компанія збанкротувала і він виїхав з Росії.

Інжинїр Вермаєр розповідає богато цікавих новинок із житя на Сибірі. Між иншим він доносить, що около 1 мілїона галицьких і буковинських Українців, взятих в полон, або добровільно виселених, одержали від російського правительства доволї землї і приняли російське горожанство. Многі з них уже спровадили з Галичини свої родини і розгосподарили ся на новій землї середної і полудневої Сибіри.

Відбудова зелїзничого двірця у Львові.

Праця над відбудовою зелїзничого двірця у Львові провадить ся з великою енерґією. Працюють сотки робітників. Сам дворець ще не скоро поверне до свого попередного вигляду. Зроблено конечні реконструкції для удержаня великого руху, а решту оставлено на пізнїйше. Великий триповерховий будинок по правій сторонї двірця при довідовій до міста дорозї, розібраний майже до партеру. По противній сторонї в почтовім і сусїднім будинку реконструкції не змінили ще прикрого вигляду тих будинків. В половині довідової дороги укінчено вже будову спаленої галї машин і уряджено магазин, новий будинок, положений по противній сторонї дороги. Давний будинок черновецького двірця щез цїлком з поверхні землї.

Нація не може істнувати без держави, а держава без законів, бо і спін збіжа розлетить ся без перевесла.

Ант. П. Чехов.

СМЕРТЬ УРЯДНИКА.

Одного прекрасного вечера сидів не меньше прекрасний екзекутор, Іван Дмитрич Червяков в другім радї крісел і глядів через прозорю (бінокль) на „Корневільські дзвони". Він глядів і почував себе на верху щастя. Але нараз... В оповіданях стрічають ся часто се „але нараз". Автори мають слушність: житє таке повне несподіванок. Але нараз лице його зморщило ся, віддих остановив ся... він віддяв від очий прозорю, нагнув ся і... апчхи!!! Пчихнув, як бачите. Пчихають і селяни, і поліцмайстри, а часом навіть тайні совітники. Всі пчихають. Червяков анї дрібку не змішав ся, обтер ся хустиною і яко ввічливий чоловік, поглянув довкола себе: чи не заподіяв він прикрости комунебудь своїм пчиханєм? І тут він нараз сильно змішав ся. Він побачив, що старець, який сидів перед ним, в першім рядї крісел, витирав старанно свою лисину і шию рукавичкою і щось там бормотів. В особі старця пізнав він статського ґенерала, Бризджалова, що служив в урядї зелїзниць.

— „Я його обризґав! — подумав Червяков. — Він вправдї не мій начальник, лише чужий, однак все таки ніяково. Треба перепросити".

Червяков закашляв ся, подав ся туловищем наперед і шепнув ґенералови на ухо:

— Простіть, ваше — ство, я вас обризґав... я не надійно...

— Нічого не шкодить...

— Ради Бога, вибачте. Прецінь я... я не хотів.

— Ах, сидіть, будьте ласкаві! Дайте слухати!

Червяков змішав ся, усьміхнув ся глупо і почав глядіти на сцену. Дивив ся він, але щастя більше вже не відчував. Його почав томити неспокій. В антракті він підійшов до Бризджалова, перейшов ся біля него, а поборовши несьмілість, пробормотів:

— Я вас обризґав, ваше — ство! Вибачте... прецінь... я не то, щоби...

— Ах, досить... я вже забув, а ви все про тесаме, — сказав ґенерал і нетерпеливо рушив долїшною губою.

„Забув, а у самого злоба в очах" — подумав Червяков, підозріло поглядаючи на ґенерала. — І говорити не хоче. Треба би йому вияснити, що я цїлком не хотів... що се закон природи, а то готов подумати, що я хотів плюнути. Тепер не подумає, то подумає опісля!"

Коли Червяков прийшов домів, оповів жінцї про свою неотесаність. Жінка, як йому здавало ся, трохи легкодушно віднесла ся до сего, що стало ся; вона лише налякала ся, але опісля, коли дізнала ся, що Бризджалов „чужий", успокоїла ся.

— А все таки піди, виправдай ся, — сказала вона. Подумає, що ти не вмієш поводити ся між публикою!...

— Та в тім то й річ! Я виправдував ся, але він якось так дивно... Нї одного путнього слова не сказав. Та й нїколи було розмовляти.

Другого дня Червяков надягнув новий мундур, підстриг ся і пійшов виправдувати ся до Бризджалова... Коли війшов до кімнати приняти у ґенерала, він побачив там богато петентів, а між ними самого ґенерала, який почав вже приймати просьби. Випитавши кількох петентів, ґенерал підняв також очи на Червякова.

— Вчера, в „Аркадії", коли пригадаєте собі, ваше — ство, — почав говорити екзекутор: — я пчихнув і непадійно обризґав... Прост...

— Які дрібниці... Бог знає що! Вам чого треба? — звернув ся ґенерал до слїдуючого петента.

„Говорити не хоче! — подумав Червяков, блїднїючи. — Отже сердить ся... Нї, так не можна сего лишити... я йому виясню..."

Коли ґенерал скінчив говорити з останнім петентом і попрямував до внутрішних апартаментів, Червяков побіг за ним і пробормотів:

— Ваше — ство. Коли я сьмію непокоїти ваше — ство, то лише з почуваня, так сказати би, розкаяня!... Не нарочно, самі зволите знати!

Ґенерал скрив ся, немовби до плачу і махнув рукою.

— Та ви прямо сьмієте ся, милостисдарь! — сказав він, скриваючи ся за дверми.

„Якіж тут насьмішки! — подумав Червяков. — Тут нема ніяких насьмішок! Ґенерал, а не може зрозуміти! Коли так, то не буду я більше оправдувати ся перед тим фанфароном! Чорт з ним! Напишу до него письмо, а ходити не буду! Їй Богу, не буду!"

Так думав Червяков, ідучи домів. Письма до ґенерала він не написав. Думав і думав та ніяк не видумав того письма. Довело ся другого дня йти самому вияснювати.

— Я вчера приходив непокоїти ваше — ство, пробормотів він, коли ґенерал поглянув допитливо на него: — не длятого, щоби сьміяти ся, як ви зволили сказати. Я виправдував ся за те, що пчихаючи, бризнув... а сьміяти ся я не думав. Чи сьмію я сьміяти ся? Коли ми будемо сьміяти ся, то тодї не буде нїякого поважаня для осіб...

— Проч за двері! — крикнув ґенерал, причім посинів і затряс ся.

— Що? — запитав шепотом Червяков, млїючи зі страху.

— Проч за двері! — повторив ґенерал, тупнувши ногами.

В животї Червякова щось обірвало ся. Не бачучи і не чуючи нічого, він уступив ся до дверий, вийшов на улицю і поплив ся... Коли прийшов махинально домів, не знявши мундура, положив ся на канапу і... помер.

ЗВІТ ГОЛ. КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ

з ревізії майна У. Н. Союза за час від 1. червня до 30. вересня 1916 р., переводженої в днях 4. до 8. жовтня 1916 р.

ЗВІТ У. Н. СОЮЗА.

Приходи:

Червень	$18.654.34
Липень	19.995.34
Серпень	18.040.53
Вересень	18.474.11
Разом	75.164.32

Розходи;

Червень	$12.633.13
Липень	8.964.71
Серпень	13.489.69
Вересень	11.847.88
Разом	46.935.41

Зіставлене:

Готівка позістала з днем 31. мая 1916	$138.021.31
Прихід від 1. червня до 30. вересня 1916	75.164.32
Разом	$213.185.63
Розхід від 1. червня до 30. вересня 1916	46.935.41
Готівка з днем 30. вересня 1916	$166.250.22

Висше згадану суму знайдено на слідуючих банкових книжках:

National Bank of Shamokin	18.847.32
Dime Trust & Safe Dep.	3.506.55
Market St. Nat. Bank	289.74
Shamokin Banking Co.	15.642.33
First Nat. Bank of McAdoo	4.177.75
People Saving of Hazleton	1.041.50
Union Trust Co. of N. J.	10.282.43
Guarantee Safe Dep. of Shamkoin	5.283.11
Nat'l Bank of Shamokin	5.231.48
First Nat. Bank of McAdoo	4.863.93
Dime Trust of Shamokin	81.321.80
Market St. Nat. Bank	3.724.46
Union Trust Co. of N. J.	192.48
Market St. Nat'l Bank of Sham.	4.021.25
Market St. Nat'l Bank of Sham.	1.822.83
Market St. Nat'l Bank of Sham.	5.872.25
Title Guarantee & Trust Co. of New Jersey	2.191.51
	166,250.22

Стан чинний:

Готівка	166.250.22
Моргечі	64.250.00
Бонди	49.515.00
Реальність	19.500.00
Друкарня	23.850.00
	323.365.22

Стан довжний:

Фонд посмертний	94.964.13
„ резервовий	113.286.35
„ адміністраційний	34.617.40
„ убогих	9.202.73
„ народний	7.105.94
„ сирітський	64.188.67
	323.365.22

ЗВІТ ЗАРЯДУ ДРУКАРНІ У. Н. СОЮЗА ВІД 1. ЧЕРВНЯ ДО 30. ВЕРЕСНЯ 1916.

Приходи:

Червень	4.571.89
Липень	3.124.15
Серпень	5.174.48
Вересень	5.877.48
Разом	18.748.00

Розходи:

Червень	4.766.72
Липень	4.331.71
Серпень	3.857.17
Вересень	5.006.28
Разом	17.961.88

Зіставлене:

Готівка позістала з днем 31. мая 1916 р.	1.405.39
Прихід від 1. червня до 30. вересня 1916 р.	18.748.00
Разом	20.153.39
Розхід від 1. червня до 30. вересня 1916 р.	17.961.88
Готівка з днем 30. вересня 1916	2.191.51
Депозит в газовій компанії	100.00
Разом	2.291.51

ЗВІТ „ПРОСЬВІТНОЇ КОМІСІЇ" УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

Приходи:

Червень	254.25
Липень	239.43
Серпень	270.72
Вересень	246.51
Разом	1.010.91

Розходи:

Червень	196.16
Липень	321.40
Серпень	279.52
Вересень	150.00
	947.08

Зіставлене:

Готівка позістала з днем 31. мая 1916	34.61
Приходи від 1. червня до 30. вересня 1916	1.010.91
Разом	1.045.52
Розходи за тойсам час	947.08
Готівка на банковій книжці	93.44
Готівка в підручній касі	50.00
Разом	148.44

Ревізія знайшла книги діловодства головних урядників в як найліпшім порядку.

Джерзи Сіти, Н. Дж., 8. жовтня 1916.

За гол. контрольну комісію У. Н. Союза:
Юліян Павчак, Василь Левчик,
Николай Росолович.

ПРОТОКОЛ

з річного засіданя головного уряду У. Н. Союза відбувшого ся в днях 9, 10. і 11. жовтня 1916 р., в домі У. Н. Союза під числом 83 Ґренд стр., Джерзи Сіти, Н. Дж.

—0—

Перший день засіданя, 9. жовтня 1916 р.

В понеділок, 9. жовтня, точно о годині 9-тій рано, зачала ся в українській греко-католицькій церкві св. Петра і Павла на розі улиць Сусекс і Ґрін в Джерзи Сіти, Н. Дж., Служба Божа за здоровле всіх членів У. Н. Союза, а відтак панахида за померших членів сеї організації. Богослужене, на якім були присутні всі головні урядники, відправив місцевий парох Всч. о. А. Улицький.

По скінченю богослуженя головний предсідатель Д. Капітула заповів, що засідане розпічнеть ся о 1-шій годині пополудни.

В означенім часі всі урядники зійшли ся до дому У. Н. Союза, де головний предсідатель Д. Капітула отворив річне засідане головного уряду відповідною промовою. Після того гол. рек. секр перечитав спис всіх головних урядників. На засіданю були присутні: Д. Капітула, М. Угорчак, С. Ядловський, Іван Ваверчак, А. Шаршонь, М. Білик, В. Левчик, Ю. Павчак, Н. Росолович, О. Стеткевич, А. Стефанович, В. Гришко, Н. Ваверчак, Й. Сенчина, С. Мельник, о. В. Сполітакевич, Д. Андрейко, В. Лотоцький і І. Глова.

Після порядку дневного Д. Капітула відчитав точний звіт зі свого урядованя яко головного предсідателя. Він звучить так:

ЗВІТ ГОЛ. ПРЕДСІДАТЕЛЯ

за час від 30. червня 1915 р. до 30. серпня 1916 р., то є від послідного річного засіданя гол. уряду У. Н. Союза.

Звіт обіймає ухвали гол. конвенції, важнійші ухвали гол. уряду, важнійші ухвали гол. екзекутивного комітету і діяльність гол. предсідателя та опікуна дітий У. Н. Союза.

1. Вибрані послідною конвенцією гол. урядники урядують окрім двох: радного п. Т. Талпаша і контрольора о. В. Балога, котрий зрезиґнував зі свого уряду з причини недостачі часу. На місце о. В. Балога я покликав п. Николая Росоловича з Філядельфії, Па.

2. Приписані статутом бонди гол. урядники мають зложені.

3. Орган У. Н. Союза „Свобода" видаєть ся доси, згідно з ухвалою XIII. гол. конвенції, три рази на тиждень. „Цьвітка" для дітий і просьвітні книжочки для членів У. Н. Союза видають ся раз на два місяці.

4. Наша організація є доси зареґістрована і має лайсенси в слідуючих стейтах: Ню Джерзи, Ню Йорк, Конектикут, Род Айленд, Пенсильвенія, Мизури, Огайо і Мериленд. На підставі сих лайсенсів У. Н. Союз має повне право провадити свій бізнес яко правна організація, признана висше згаданими стейтами.

5. Українська Народна Рада, затверджена і доповнена XIII гол. конвенцією, робила свою народну і політичну роботу до дня 11. грудня 1915 р. Підчас своєї діяльности вона зібрала на Фонд визволеня України $24.785.08. З того вислано на руки посла Юліяна Романчука у Відни для вдів і сиріт потерпівших на війні $21.650, а на руки д-ра Вол. Охримовича для засланих Українців на Сибіри $575. — Разом $22.225. На видавництва в англійській мові про українську справу: „Украін'с Клейм ту фрідом", „Ді Украін енд ді Украініенс", „Рошія, Поленд енд ді Украін", „Ді Рошен Плат ту сіз Ґалішія", на видане англійської часописи в Швайцарії, як також на закупно книжки в англійській мові „Ді Украін" і кошти почтової висилки — видано $2.491.54. З фонду визволеня України виплатилось отже $24.716.54. Остало в касі $68.54.

На Фонд Січових Стрільців У. Н. Рада зібрала $978.69. З того на вдови і сироти по Січових Стрільцях вислано на адресу головної управи Січових Стрільців $750, а на захист для Січових Стрільців у Львові $150. — Разом вислано $900. Остало в касі $78.69.

Сю готівку, в квоті $68.54 і $7869, передано до каси „Федерації Українців у Злучених Державах".

6. XIV. гол. ковенція У. Н. С. мала відбути ся сего року в місті Філядельфії. Екз. комітет над сею справою застановляв ся і прийшов до переконаня, що відбутє сеї конвенції в біжучім році було би некорисне для У. Н. Союза із слідуючих причин: 1) справа реґістрованя нашої організації в декотрих стейтах ще не є полагоджена; 2) при переводженю реорганізації в У. Н. Союзі місцеві відділи дуже подробились і їх каси є слабі; а що тепер відділи самі мають платити кошти своїх делеґатів, то яка половина відділів не була би всилі вислати делеґатів на XIV. гол. конвенцію; 3) всякому відомо, що по кождій конвенції повстають якісь невдоволеня, на чім терпить через довший час орґанізація; 4) за один рік по XIII. гол. конвенції У. Н. Союз упадав в членах; аж тепер, коли самі члени і другі люди переконали ся, що тільки така орґанізація, котра є оперта на новій системі, має свою будучність, наша орґанізація почала зростати в члени. Щоби того її зросту не спиняти, екз. комітет думав, що найліпше буде, як конвенція відбудеть ся о рік пізнійше, на що § 129 статута позволяє.

Екз. комітет дав сю справу під розвагу гол. урядови У. Н. Союза дорогою обіжника. Опінія гол. урядників була в більшости за тим, аби XIV. гол. конвенцію відложити на рік 1917. Екз. комітет, діставши опінію гол. урядників, віднїс ся з тою справою до всіх підвладних відділів У. Н. С. дорогою обіжника і запитав ся їх, чи вони годять ся на таке відложене конвенції. Опінія відділів У. Н. С. була в більшостию за тим, аби XIV. гол. конвенція була відложена на рік 1917. По отриманю опінії відділів У. Н. С. екз. комітет на підставі § 129 статута відложив XIV. гол. конвенцію У. Н. С. на рік 1917.

Обіжники у висше згаданій справі, як від гол. уряду так і від підвладних відділів, були предложені гол. контрольній комісії до сконтрольованя.

Важнійші ухвали з річного засіданя гол. уряду У. Н. Союза, що відбуло ся 6 і 7. жовтня 1915 р.

1. Ухвала, щоби з рамени У. Н. Союза вислати чоловіка (одного з членів екз. комітету) між українських поселенців у Злучених Державах в справі орґанізованя нових відділів до У. Н. Союза, зістала виконана в той спосіб, що екз. комітет прийшов до переконаня, що така подорож потягала би значну суму гроша з каси У. Н. Союза і прийшов до заключеня, що замісць висилати чоловіка, дав надрукувати відозви з покликами до орґанізованя членів до У. Н. Союза і розіслав їх поміж всіх членів У. Н. Союза, а де люди будуть конче жадати гол. урядника, то там виделеґуеть ся урядника.

2. Ухвала, щоби У. Н. Союз закупив від п. Ревюка виготовлений матеріял на видане книжки в справі орґанізації, зістала виконана в той спосіб, що сей матеріял, по переглянену назначеним до того комітетом, гол. екз. комітет закупив за суму $363 і „Просьвітна Комісія" У. Н. Союза видала в січни сю книжку п. з. „Пане Товаришу, чи Ваша родина дістане запомогу по Вашій смерти?"

3. Ухвала, щоби гол. екз. комітет зарядив принимане членів до У. Н. С. за половину вступного, зістала також виконана. На підставі сеї ухвали принимано членів до У. Н. Союза за половину вступного в падолисті і грудни 1915 р. і в січни 1916 р., як також другий раз в маю, червни і липни с. р.

4. Ухвала, що канцелярійні видатки при провадженю сирітського фонду мають бути покриті з процентових приходів сирітського фонду, зістала виконана. За рік 1915 на канцелярійні видатки при провадженю висше згаданого фонду взято $50 з процентових приходів, а оставшу суму процентів дочислено до сирітських фондів.

5. Ухвала, щоби виплатити передсоймовому комітетови з фонду народного $255, виконана.

6. Ухвала, щоби гол. екз. комітет У. Н. Союза, коли се буде можливо, в як найкоротшім часі відписав „ліни" тим членам, котрі свого часу їх підписали, зістала виконана в той спосіб, що справа „лінів" була представлена перше перед експертом п. Л. Вулфом в Ню Йорку. Він переглянув справу і видав опінію, що гол. екз. комітет може з початком 1916 р. відтягнути 25% з „лінів", і се зроблено. „Ліни" тепер є меньші о 25%, і так що року процентово буде відтягати ся з „лінів", аби вони постійно зменьшували ся.

7. Ухвала, щоби заяви конвенційних секретарів приняти до відома і їх одобрити, виконана. Екз. комітет приняв заяву конвенційних секретарів до відома і контрольній комісії підчас контрольованя майна У. Н. С. виплачуеть ся $10 денної дієти.

8. Ухвала, що справу Жака маєть ся лишити до полагодженя судови в Клівленді, виконано.

9. Ухвала, щоби уділити стипендію в сумі $150 з фонду народного Михайлови Дурделї на покінчене його шкільних студій, зістала виконана.

Важнійші ухвали з трох засідань гол. екз. комітету, відбутих в протягу сего року.

1. Ухвалено що звіти орґанізаційної діяльности за 1915 р. мають бути вислані до асекураційних комісарів департаменту для добродійних орґанізацій. Ся ухвала виконана. Висше згадані звіти вислано до всіх тих стейтів, де вже У. Н. Союз мав лайсенс.

2. Ухвалено заплатити „Просьвітній Комісії" У. Н. С. з каси орґанізації $315 за 3.000 книжочок під заголовком „Пане Товаришу, чи Ваша родина дістане запомогу по Вашій смерти?". Сю суму ухвалено заплатити з тої причини, що видане згаданої книжки коштувало більше ніж звичайне видане „Просьвітної Комісії".

3. Ухвалено видати календар У. Н. Союза на 1917 р., величини від 14 до 15 аркушів друку. Календар має бути готовий в місяци жовтни с. р. Платня за праці до календаря є тасама, що була в 1914, 1915 і 1916 р. Зладженем календаря заняла ся редакція „Свободи".

4. Ухвалено в порозуміню з редактором „Свободи" на опорожнене місце, яке занимав в редакції „Свободи" п. В. Лотоцький, покликати п. Б. Дуткевича.

5. Ухвалено виповісти мешкане одній родині з дому У. Н. С., а сей льокаль винаймлено за тусаму ціну „Свободі".

6. Ухвалено, що за програний процес „Свободи" з о. Стефанком з Пасейку, Н. Дж., суму $1000 і кошти має заплатити „Свобода" зі своєї каси.

7. Ухвалено купити до офісу У. Н. Союза шафу на карткову систему за суму $38.65, як також і потрібне бюрко для касієра У. Н. Союза.

8. Ухвалено уділити стипендію в сумі $200 з фонду народного для п. Лати на укінчене його університетських студій.

9. Ухвалено уповажнити завідателя „Свободи", щоби закупив до друкарні уживану підручну друкарську машину (джабер) за суму $300.

10. Ухвалено уповажнити завідателя „Свободи", щоби відкупив всі старі річники „Свободи" від о. Дмитрова за суму $50.

11. Ухвалено, щоби „Славянському Еміґраційному Домови", котрого У. Н. Союз був членом, а котрий в теперішний час є безчинний, сегорічної членської вкладки не виплатити.

12. Ухвалено, щоби $50.000 гроша У. Н. Союза ульокувати в цінних паперах. Однак ся справа не є виконана з тої причини, що муніципальні бонди тепер досить трудно дістати по догідних цінах.

(Дальше буде).

КОЖДИЙ ЧЛЕН У. НАР. СОЮЗА АБО ПЕРЕДПЛАТНИК „СВОБОДИ"

наколи пришле 10 адресів своїх знакомих, до котрих „Свобода" не приходить, а хотіли би „Свободу" читати, отримає ДАРОМ

ГАРНУ КНИЖОЧКУ

Присилайте адреси до:

„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

КОРОЛЬ ДІТОЧИХ НЕДУГ.

П-ні Гаррі Трего з Рідінґ, Па., написала слїдуючий лист до „Kopp's Baby's Friend Co.", фабрикантів сего славного ліку, який благословлять тисячі матерей:

Поважаний Пане:—

Я уживала сего средства для дітий „Kopp's" коли мій синок мав чотири місяцї. По народженю важив около 5 фунтів. Від часу уживаня Вашого ліку, він зискав на вазї і по 8 місяцях він важив около 25 фунтів. На кольку се средство не має собі пари. Воно є також благословеньством для материй в часї зубкованя їх дітий, а яко нешкідливе, добре і приємне в уживаню, є незрівнане. Воно вповні заслугує на імя „Король дїточих ліків". З поважанєм, п-ні Гаррі Трего, Рідінґ, Па.

„Kopp's" є приятелем дітий. Се найліпший лік, який Ви можете дістати для дитини в разі запору або здутя. Помагає також, наколи Ваша дитина має корчі, бігунку, або терпить на безсонність або підчас зубкованя.

„Kopp's Baby's Friend" можна дістати в кождій аптицї в бутельках 25 і 50 цнт.

Наколи не можете його дістати в своїй місцевости, „Kopp's Baby's Friend Co." з York, Pa., вишле вам 2 бутельки 50-центові за один папероперовий доляр. 19в31

ПОДЯКИ.

Складаю сердечну подяку Головному Урядови У. Н. Союза за дарунок, який я отримав, то є шпильку до краватки. Желаю У. Н. Союзови, щоби він зріс у сотки тисяч членів, бо се є одинока, найпевнійша і найдорожша орґанізація українська. — Лука Вантух, секретар Тов ім. Івана Франка в Пітсбурґ, Па., від. 53 У. Н. Союза

Сердечну подяку складаю Голов. Урядови У. Н. Союза за присланє менї нагороди, то є золотої відзнаки і шпильки, за зорґанізоване нового відділу, на Вест Філяделфії. Дай Боже, щоби наш Союз зріс вкоротцї до того числа членів, котре мав перед уведенєм реформи. Тепер до Вас, панове орґанізатори, кличу: Беріть ся до діла (а на се маємо 3 місяцї часу), беріть ся до працї енерґічно і орґанізуйте як найбільше нових членів! З того будете мати двояку користь: перше, що собі заслужите на чесне імя в історії нашої орґанізації, а друге, що при помочи Ваших старань обітрете сльози неоднїй вдові і сироті. — Остаю з поважанєм, С. Гвіздь, секр. Тов. „Згода", від. 62 У. Н. Союза, в Вест Філядельфія, Па.

ВИБІР ПОЕЗІЙ ІВАНА ФРАНКА.

Вже вийшов з друку накладом „Свободи" Вибір Поезій Івана Франка. Ся книжка обнимає 128 сторін друку слїдуючого змісту: Житєпись Івана Франка. — Мойсей (поема). — Із книги Кааф. — Каменярі. — Наймит. — Притча про житє. — Сей збірничок поезій повинен находитись у кождого Українця, а передівсім повинні його набути біблїотеки товариств і читальнї. В теперішній порі, коли скрізь по наших громадах устроюють ся концерти в память Ів. Франка — ся книжка віддасть комітетовим таких сьвят незвичайну прислугу. При помочи сеї книжочки, в якій находить ся обширна житєпись Ів. Франка, можна виладити гарний відчит та найти в ній богато добірного матеріялу для декламації. Наклад невеликий, а ціна приступна для кождого, бо всего 35 центів. Замовленя належить висилати на адресу:

ХТО З ДЖЕРЗИСИТСЬКИХ УКРАЇНЦІВ хотївби набути тикетів на представленє „ЯСНІ ЗОРІ", яке відбудеть ся дня 4-го падолиста в Байон, Н. Дж. заходом тов. „Нова Україна", то може їх дістати в адміністрації „Свободи" вже від тепер. 24-26

До Делеґатів
Окружного Комітету Федерації Українців Зл. Д. в Дітройт!

Сим повідомляєть ся всіх делеґатів, щоби явили ся на збори, які відбудуть ся в неділю дня 22-го жовтня 1916 р. о год. 5-тій пополудни в гали польського Сокола при ул. Джанкшон на західній стороні.

Програма:

1. Отворенє зборів.
2. Відчитанє делеґатів.
3. Відчитанє протоколу і кореспонденції.
4. Справозданє делеґатів з їх діяльности.
5. Справозданє фінансове Контрольної Комісії.
6. Франкові поминки.
7. Довільна дискусія на ріжні теми.

Рівнож взиваєть ся Товариства як: Запорожську Січ, Братство св. Миколая і инні, які ще до сего часу не вислали по двох делеґатів до Окружного Комітету Федерації Українців Зл. Д. в Дітройт, щоби се учинили тепер і вислали своїх делеґатів на надходячі збори.

Рівнож взиваєть ся всіх новоприбувших до Дітройт членів Фед. Укр. Зл. Дер., щоби також явили ся в висше згаданім часї і гали на зборах, де одержать потрібні їм інформації.

За Окружний Комітет Ф. У. Зл. Дер. в Дітройт, Міш.:

Дм. Підгайний, голова. В. Цимбалїстий, секр.

РОДИМЦЇ! ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКР. НАР. СОЮЗА!

ВАЖНА НОВИНА, ЧИТАЙТЕ!

Відомий Українцям лікар Др. Карло Граф зі Львова повідомляє своїх пацієнтів і приятелів Галичан, що для їхньої вигоди він отворив в долішній части міста Ню Йорку свою філію, яка находить ся під ч. 55 St. Mark's Place (8-ма улиця, межи 1-ою і 2-ою евеню). В сїм офісї Др. Граф лічить спеціяльно недуги мужеські і жіночі від години 5-ої до 8-ої вечером, а в неділї від 3-ої до 6-ої попол. Др. Граф є зі Львова, Галичина, а в Ню Йорку є він звісний від 20 літ. Читай оголошенє на иншім місци. (Огол.)

ПОЗІР УКРАЇНЦІ З РОЧЕСТЕР, Н. Й.

З днем 23. жовтня 1916 р. вечером о год. 7.30 розпічне ся місія для рочестерських Українців греко-католиків в церкві св. Йосафата при улици 305 Гудсон Ев. Науки місійні, котрі потривають до 26. жовтня, буде держати Впр. о. Кинаш, бувший секретар пок. Преосьвященного Владики Ортинського, яко гість запрошений з Філядельфії, при співучасти доколаного українського сьвященства.

Порядок місії слїдуючий:

Понеділок: Дня 23. X. 1916 вечером о год. 7.30 Молебен до Серця Христового, опісля І-ша наука місійна і суплїкація.

Второк: Дня 24. X. 1916. Рано о год. 9-ій **Служба Божа,** вечером о год. 7.30 Молебен до Преч. Діви Марії, відтак ІІ-га наука місійна і благословенє найсьв. Дарами.

Середа: Дня 25. X. 1916. Рано о год. 8.30 І-ша Сл. Божа, 9.30 ІІ-га Сл. Божа, вечером 7.30 Акафист до Ісуса Христа, ІІІ-та наука місійна, благословенє Найсьв. Дарами і сповідь.

Четвер: Дня 26. X. 1916. Рано о год. 5-тій І-ша Сл. Божа, о год. 9-тій друга Служба Божа, вечером о год. 7.30 IV-та наука місійна, Акафист до Преч. Діви Марії, суплїкація і сповідь.

Пятниця: Дня 27. X. 1916 рано о год. 5-тій Служба Божа.

В четвер, в часї відправи вечерної відбуде ся посьвяченє хреста, яко памятки місії. В четвер і пятницю досьвіта відправить ся Сл. Божа, щоби ті, що на день робять могли приняти сьв. Причастіє.

Поспішіть Українцї рочестерської громади церковної до своєї матери церкви сьвятої в означених повисше днях, використайте сю так важну хвилю, що надаряєсь Вам для Вашого добра душевного, покажіть, що Ви маєте в серцю любов до солодкого Ісуса, а певно, що наш Спаситель Христос бальзамом своєї ласки загоїть неодну рану, яка містить ся в наших серцях. 25-7

о. Мих. Лисяк, парох.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

За оголошеня поміщені в сїй рубрицї платить ся по 1½ цента за кожде слово за одноразово поміщенє, а за дальші поміщеня по 1 цнт. за слово за кождочасне поміщенє. — Оголошень женитьби не приймаєсь.

В сїй рубрицї поміщуйте слїдуючі оголошеня: Коли хочете віднайти своїх свояків, краянів або товаришів. —Коли шукаєте занятя.—Коли бажаєте, щоб хтось доніс Вам, де іде добре робота.—Коли потребуєте аґентів до поширеня Вашого бизнесу.—Коли потребуєте робітників до праці в бучернї, ґросернї, гетьли або на фарму.—Коли шукаєте спільників до бизнесу.—Коли шукаєте дяко-учителїв і учителів музики.—Коли маєте хату або фарму на продаж.—Коли маєте хату або фарму до винайму.—Коли маєте на продаж якісь річи.—Коли пошукуєте людий на мешканє з харчом.—Коли продаєте свій бизнес або хочете купити чи обмінитись з ким.—Коли хочете подати свою адресу або бизнес до публичного відома.

Пошукую свого мужа МИХАЙЛА МИСАКА з Татар, пов. Самбір. Хто би знав його адресу, або він сам, нехай зголосить ся на мою адресу: Mrs. Katherine Mysak, 56 Walter St., Benwood, W. Va. 23-25

Пошукую МАРІЮ САВЯК з Жовчова, Галичина. Має перебувати в Сиракюз, Н. Й. Моя адреса є: Alex. Yakymiw, Hyde Park Hotel, Chicago, Ill. 23-25

Пошукую свого товариша АНТОНА СТЕНЬОВИЧА з Долини, Галичина. Хто би о нїм знав, або він сам зволить донести на слїдуючу адресу: Володимир Огоновський, 241 Гренд Стр., Джерзи Сити, Н. Дж. 25-27

ПАРОХІЯ Когус, Н. Й. потребує зараз спосібного дякоучителя. Голосити ся на адресу: Rev. V. Ulanytzky, 198 Ontario St., Cohoes, N. Y. 23-25

ПОТРІБНО ЛЮДИЙ ДО РОБІТ в ріжних місцевостях. Початково $2.50, а $3.00 до $4.00 як останете робити. Голосіть ся готові до виїзду між 12-тою а 2-гою год. попол. вівторок до офісу під ч. 144 Mongomery Street, Jersey City, N. J. 25